

Universiteit Maastricht
College van bestuur
Postbus 616
6200 MD MAASTRICHT

Besluit **Besluit strekkende tot een positieve beoordeling van een aanvraag om accreditatie van de opleiding wo-bachelor Fiscaal Recht van de Universiteit Maastricht**

Algemene gegevens:

datum	Naam instelling	: Universiteit Maastricht
1 maart 2012	Naam opleiding	: wo-bachelor Fiscaal Recht (180 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	: 1 maart 2011
Definitief besluit	Variante opleiding	: voltijd
accreditatie wo-bachelor	Locatie opleiding	: Maastricht
Fiscaal Recht (#4923)		
Universiteit Maastricht	Naam VBI	: Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
uw kenmerk	Datum visitatie	: 9, 10 en 11 november 2010
2011.10.0145	Datum VBI-rapport	: februari 2011
ons kenmerk		

NVAO/20120579/ND

Beoordelingskader:

bijlage	Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs [wo-bachelor] van de NVAO
1	(Accreditatiekader; Stcr. 2003, 120). Op grond van het toepasselijke Accreditatiekader wordt een opleiding beoordeeld aan de hand van zes onderwerpen, te weten: doelstellingen opleiding, programma, inzet van personeel, voorzieningen, interne kwaliteitszorg en resultaten.

Aanvullend:

Op 21 april 2011 heeft de NVAO door tussenkomst van het panel aanvullende informatie opgevraagd ten aanzien van het aantal contacturen en studie-uren van de studenten. Daarnaast heeft de NVAO het panel verzocht om zijn oordeel ten aanzien van de toetsen nader te onderbouwen. De informatie hieromtrent heeft de NVAO op 17 mei 2011 bij e-mail ontvangen en heeft zij bij de desbetreffende facetten in haar oordeelvorming betrokken. Op 11 juli 2011 heeft de NVAO aanvullende vragen gesteld ten aanzien van het gerealiseerd niveau en het onderwijsrendement. De aanvullende informatie is ontvangen bij e-mail op 31 oktober 2011.

Voorts heeft overleg plaatsgevonden over de uitkomsten van de beoordeling van het cluster Rechtsgeleerdheid op 3 november 2011 (met de visitatiecommissie), 19 december 2011 (met het disciplineoverleg) en 1 februari 2012 (rectorenoverleg). De uitkomsten van de diverse overleggen heeft de NVAO eveneens meegenomen in de besluitvorming.

Uit deze overleggen is de NVAO gebleken dat de opleidingen en de instellingen de hun betreffende opmerkingen en aanbevelingen van de visitatiepanels ter harte nemen. Dat geldt in het bijzonder het studiesucces, dat bij vrijwel alle opleidingen een aandachtspunt is. Ook is uit de visitatierapporten en de genoemde overleggen gebleken dat de opleidingen

Inlichtingen

Monique in 't Veld
+31 (0)70 312 23 17
m.intveld@nva

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300 | F + 31 (0)70 312 2301
info@nva

pagina 2 van 10 maatregelen nemen en gaan nemen om de hen betreffende aandachtspunten te adresseren. De visitatiepanels spreken hierover hun vertrouwen uit. De NVAO deelt dit.

Om het vertrouwen verder te schragen, is met de rectoren van de betreffende universiteiten afgesproken dat de NVAO zal kunnen beschikken over de rapportages van de instellingen in het kader van de af te sluiten prestatieafspraken met de Staatssecretaris. Deze prestatieafspraken betreffen ook het studiesucces van het onderwijsaanbod van de instelling. De NVAO adviseert de instelling om in deze rapportages ook te betrekken de opmerkingen van het panel rond het opleidingsprogramma. Dat is immers in belangrijke mate medebepalend voor het studiesucces.

Samenstelling QANU-panel:

- Prof. dr. J.W. Zwemmer (voorzitter): emeritus hoogleraar Belastingrecht aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. mr. J.E. Bosch-Boesjes: dean Universiteit of Groningen Honours College van de Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. mr. A.A. Franken: hoogleraar straf (proces)recht aan de Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. J.W.F. van Tartwijk: hoogleraar Toegepaste onderwijskunde aan de Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. C.M. Cappon: bijzonder hoogleraar Geschiedenis van het Notariaat aan de Universiteit van Amsterdam;
- I.C.M. de Boer LL.M: student wo-master Sociaal Recht aan de Universiteit van Tilburg;
- Drs. R. Duzijn: secretaris;
- Drs. M.M. Truijens: secretaris.

Bevindingen:

Doelstellingen opleiding

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel is van mening dat de bacheloropleiding Fiscaal recht een brede fiscaal juridische basisopleiding is, waarin studenten alle basale fiscaaljuridische competenties worden bijgebracht. Het panel is van mening dat de eindkwalificaties van de bachelor aansluiten op het 'Domein Specifiek Referentiekader 2009 WO Rechtsgeleerdheid', vastgesteld door het Disciplineoverlegorgaan Rechtsgeleerdheid op 25 november 2009. Het panel is van oordeel dat de eindkwalificaties van de opleiding in voldoende mate aansluiten bij de eisen die door vakgenoten en de beroepspraktijk worden gesteld aan een juridische opleiding.

Het panel is van mening dat de eindkwalificaties van de bacheloropleiding en de concrete uitwerkingen in eindtermen waarbij de Dublin-descriptoren zijn gehanteerd, in voldoende mate aansluiten bij algemene, internationale geaccepteerde beschrijvingen van de kwalificaties van een bacheloropleiding. Het panel merkt daarbij op dat doelstellingen, eindkwalificaties en de uitwerking daarvan in concrete eindtermen niet geheel eenduidig en consequent zijn geformuleerd in de zelfevaluatierapporten. Zo worden onder de doelstellingen en eindkwalificaties al onderdelen van het programma beschreven en worden onder de Dublin-descriptor 'kennis en inzicht' ook vaardigheden beschreven.

Op basis van de geformuleerde eindkwalificaties van de bacheloropleiding en de uitwerking daarvan naar de Dublin-descriptoren, is het panel van oordeel dat de eindkwalificaties van de bacheloropleiding in voldoende mate zijn ontleend aan de eisen vanuit de wetenschappelijke discipline. De brede bacheloropleiding Fiscaal recht sluit volgens het panel in voldoende mate aan bij de verdiepende masteropleiding Fiscaal recht. Het panel heeft verder geconstateerd dat in de bachelor- en masteropleiding Fiscaal recht aansluiting

pagina 3 van 10 is gezocht met de toelatingseisen van de beroepsopleiding van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'doelstellingen opleiding' als voldoende.

Programma

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het programma van de bacheloropleiding Fiscaal recht biedt geen keuzeruimte. Het driejarige programma is volledig verplicht om zowel alle fiscale basisvakken als een goede combinatie van Nederlandsrechtelijke, fiscaalrechtelijke en economische blokken aan te kunnen bieden. Het panel is van mening dat het programma van de bacheloropleiding in voldoende mate laat zien dat kennisontwikkeling door studenten plaatsvindt in interactie tussen het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek binnen de rechtsgeleerdheid. Daarbij is het panel eveneens van oordeel dat het programma in voldoende mate aansluit bij de ontwikkelingen in de relevante wetenschappelijke disciplines door aantoonbare verbanden met actuele wetenschappelijke theorieën. Tenslotte is het panel van oordeel dat het programma in voldoende mate de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van het wetenschappelijk onderzoek waarborgt.

Ten aanzien van de bacheloropleiding stelt het panel vast dat met de inhoud en opzet van het programma de geformuleerde eindkwalificaties worden behaald. Het panel beveelt de opleiding wel aan om het schrijfvaardigheidsonderwijs explicieter in het programma van de bacheloropleiding Fiscaal recht op te nemen. Uit de gesprekken met de docenten heeft het panel opgemaakt dat de capaciteitsgroep belastingrecht het belangrijk vindt dat studenten ook kennismaken met de ethische en filosofische aspecten van het recht. In dat kader biedt het programma van de bacheloropleiding Fiscaal recht het blok 'debat fiscale ethiek' aan. Studenten gaven echter aan dat dit blok zowel qua inhoud (ethische aspecten) als qua vaardigheid (debat) niet aan de verwachtingen voldoet. Het panel onderschrijft het belang van dit blok en realiseert zich dat de inhoud en opzet nog niet zijn uitgekristalliseerd. Desalniettemin hecht het panel eraan dat dit blok een gedegen inhoud en vorm krijgt.

Ten aanzien van de bacheloropleiding is het panel van oordeel dat deze opleiding bestaat uit een goed samenhangend programma, met een goede wisselwerking tussen vakinhoud en vaardigheden. Het panel waardeert het dat gekozen is voor een volledig verplicht vakkenpakket, waarmee een goede, brede fiscaaljuridische basis wordt gelegd.

Het panel stelt vast dat studenten geen knelpunten ervaren in de studeerbaarheid van het programma en dat de systematiek van het probleemgestuurd onderwijs hen ondersteunt in de studievoortgang. Het panel stelt tevens vast dat docenten zodanig en gedoseerd sturing aan het onderwijs geven dat daarmee de studievoortgang wordt bevorderd. Het panel constateert dat de studielast voor de opleiding aanvaardbaar is. Het panel is van oordeel dat het programma van de bacheloropleiding in voldoende mate studeerbaar is doordat factoren die betrekking hebben op het programma en die de studievoortgang belemmeren zoveel mogelijk worden weggenomen.

Het panel stelt vast dat instromende studenten met een vwo-diploma of een hbo-ropedeuse toegang hebben tot de bacheloropleiding.

pagina 4 van 10 Het panel is van oordeel dat het programma van de bacheloropleiding qua vorm en inhoud in voldoende mate aansluit bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Het programma van de bacheloropleiding Fiscaal recht omvat 180 EC.

Het panel stelt op basis van de gesprekken met de docenten, studenten en alumni vast dat het probleemgestuurd onderwijs consequent, maar niet dogmatisch wordt gehanteerd en toegepast. Het panel maakt wel de kanttekening dat in systeem zoals dat nu gehanteerd wordt ook een aantal beperkingen schuilt. Het panel doelt hier met name op de gehanteerde groeps grootte van 14 en 19 studenten en de inzet van student-tutores. Het panel is van mening dat een groeps grootte van maximaal 12 meer recht doet aan het didactisch concept. Tevens heeft het panel bedenkingen bij de inzet van student-tutores, met name daar waar vragen door studenten worden gesteld die net buiten de voorgeschreven leerstof vallen. Het panel geeft de voorkeur aan de inzet van docenten als tutor, ook in het eerste jaar van de bacheloropleidingen. Het panel is van oordeel dat er sprake is van een weloverwogen en goed doordacht didactisch concept dat in lijn is met de doelstellingen van de opleidingen. De werkvormen sluiten goed aan bij het didactisch concept.

Op basis van het bestudeerde zelfevaluatie rapport, de programma's, blokboeken en evaluaties en de gevoerde gesprekken, is het panel van oordeel dat studenten structureel en in voldoende mate worden getoetst of zij de leerdoelen van de blokken en de practica alsmede de eindkwalificaties van de opleidingen hebben gerealiseerd. Het panel vindt het belangrijk dat de faculteit – in lijn met de ambities van de Examencommissie – uitdrukkelijk aandacht besteedt aan het toetsbeleid. In de ogen van het panel liggen er met name nog kansen voor toetsbeleid op curriculumniveau. Daarnaast merkt het panel op dat het verstandig zou zijn om eenduidigheid te betrachten in de gehanteerde termijnen voor het nakijken van werken en het beoordelen van toetsen.

Aanvullende informatie (e-mail 17 mei 2011):

Het aantal contacturen in het eerste jaar betreft 7,5 uur en in het tweede en derde jaar ongeveer 8-10 uur. De student besteedt aan zelfstudie in het eerste jaar 29,5 uur, in het tweede jaar 24,2 uur en in het derde jaar 26,2 uur. Aan de thesis besteedt de student gemiddeld 3,5 maanden.

Tijdens het locatiebezoek heeft het panel verscheidene toetsen en tentamens bestudeerd en heeft het vastgesteld dat de tentamens van voldoende niveau waren. Ook heeft het panel vastgesteld dat de toetsen een voldoende afspiegeling vormden van de stof. Daarnaast is het panel van mening dat in voldoende mate gewaarborgd is dat door middel van de verschillende toetsen en toetsvormen, alle eindtermen worden getoetst.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport en de aanvullende informatie van 17 mei 2011 deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'programma' als voldoende. De NVAO onderschrijft de aandachtspunten ten aanzien van het schrijfvaardigheidsonderwijs en ten aanzien van de groeps grootte in relatie tot het gehanteerde onderwijsconcept. Dit is ook van belang voor het onderwerp inzet van personeel.

pagina 5 van 10 *Inzet van personeel*

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel heeft gedurende het bezoek met een groot aantal leden van de wetenschappelijke staf gesproken. Docenten benadrukten in de diverse gesprekken consequent actief wetenschappelijk onderzoek te beoefenen en vanuit het eigen onderzoeksdomein onderwijs te ontwikkelen en te geven. Het panel heeft kennis genomen van het gespecificeerde overzicht van het wetenschappelijk personeel per capaciteitsgroep. Het panel is van oordeel dat het onderwijs in de bachelor- en masteropleidingen voor een belangrijk deel wordt verzorgd door onderzoekers die een relevante bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de vakgebieden binnen de rechtsgeleerdheid.

Het panel stelt op basis van de staf-student ratio (1 op 33,5) vast dat de kwantiteit van de het onderwijzend, wetenschappelijk personeel op zich voldoende is voor een adequate uitvoering van de opleidingen. Het panel komt ten aanzien van dit facet echter ook tot de conclusie dat het PGO onder druk staat als gevolg van de beschikbare capaciteit aan docenten. Het panel is van mening dat gegeven de huidige personeelscapaciteit concessies zijn gedaan aan het PGO door 19 studenten per onderwijsgroep te hanteren en student-tutores in te zetten in het eerste jaar van de bacheloropleidingen. Idealiter ziet het panel kleinere onderwijsgroepen en uitsluitend de inzet van docenten als tutor, hetgeen zou betekenen meer onderwijzend personeel.

Het panel maakt uit de gesprekken met docenten en studenten op dat de faculteit beschikt over een enthousiaste en een gevarieerde staf met een internationale uitstraling. In de ogen van het panel zijn de docenten betrokken bij de inhoud van het desbetreffende vak en opleiding, het onderwijs dat zij geven aan studenten en het gehanteerde didactisch concept. Daarbij is het het panel opgevallen dat er een grote mate van synergie bestaat tussen de docenten. Het panel is van oordeel dat de samenstelling van de staf aansluit bij het profiel van de faculteit en haar opleidingen en de verschillende programma's die worden aangeboden waarin de verschillende juridische stelsels aan de orde worden gesteld. Daarnaast neemt het panel waar dat ook in de personeelssamenstelling een duidelijke relatie met de beroepspraktijk bestaat, doordat een deel van de docenten het onderwijs en onderzoek combineert met een functie in de rechtspraktijk. Het panel is van oordeel dat het personeel in voldoende mate is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van de programma's van de bachelor- en masteropleidingen.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'inzet van personeel' als voldoende. De NVAO vindt het zorgelijk dat het PGO onder druk komt te staan als gevolg van de beschikbare capaciteit aan docenten.

Voorzieningen

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel is onder de indruk van de voorzieningen die de faculteit biedt aan haar studenten. De inrichting, aankleding en uitrusting van het faculteitsgebouw, inclusief de onderwijsruimtes, zijn in de ogen van het panel goed op orde. Naar aanleiding van de gesprekken met de studenten heeft het panel vastgesteld dat de digitale leeromgeving (EleUM) intensief door docenten en studenten wordt gebruikt. Studenten zijn daarnaast positief over het digitale loket, dat snel antwoorden geeft op vragen over roostering, inzage van toetsen en inschrijvingen. Het panel is van oordeel dat de huisvesting en de

pagina 6 van 10 voorzieningen van goed niveau zijn en in positieve zin bijdragen aan de realisatie van de programma's van de bachelor- en masteropleidingen. De opzet en inrichting van het faculteitsgebouw weerspiegelt de korte lijnen tussen staf en studenten en het leren en (samen)werken in kleinere groepen. Het panel is van oordeel dat de huisvesting en voorziening het onderwijswijs- en werkklimaat bevorderen, voor zowel studenten als docenten.

Het panel is positief over het uiteenlopende aanbod van initiatieven en voorzieningen op zowel facultair als universitair niveau om studenten te informeren over en te begeleiden in de rechtenstudie en de aansluiting daarop naar een vervolgstudie en/of werk. Het panel constateert echter ook een nijpend probleem met betrekking tot de capaciteit en werkbelasting van de studieadviseurs. Het panel is van mening dat het team van studieadviseurs tegen de grenzen van de beschikbare capaciteit aanloopt, met name door de veelheid en verscheidenheid aan buitenlandse studenten. Deze laatste hebben specifieke en tegelijkertijd ook zeer uiteenlopende problemen, hetgeen een groot beslag legt op de tijd en aandacht van de twee studieadviseurs. Het panel acht het verstandig dat de faculteit voor de buitenlandse studentenpopulatie een apart bureau buitenland met studiebegeleiding inricht. Met inachtneming van het capaciteitsprobleem van de studieadviseurs, is het panel van oordeel dat de studiebegeleiding en de informatievoorziening aansluiten bij de behoefte van studenten en adequaat zijn met het oog op de studievoortgang.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden. De NVAO onderschrijft het aandachtspunt omtrent het capaciteitsprobleem bij de studieadviseurs.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'voorzieningen' als voldoende.

Interne kwaliteitszorg

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel stelt vast dat de bachelor- en masteropleidingen zeer systematisch en frequent worden geëvalueerd, zowel op blok- als curriculumniveau. Het panel is van mening dat de faculteit een goed systeem van evalueren hanteert, bestaande uit kwantitatieve scores, kwalitatieve aanvullende beschrijvingen, samenvattingen en aanvullingen van docenten. Ten aanzien van de opleidingscommissies heeft het panel geconstateerd dat zij een actieve rol spelen in de kwaliteitszorg rondom de opleidingen. Het panel waardeert de openbaarheid van de evaluatiegegevens voor alle betrokkenen. Het panel oordeelt dat de bachelor- en masteropleiding periodiek worden geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen. Het panel oordeelt het interne kwaliteitszorgsysteem van de opleiding als goed.

Tijdens het bezoek heeft het panel, in aanvulling op de zelfevaluatierapporten en de gesprekken, verslagen van de opleidingscommissies ingezien en vastgesteld dat de blok- en curriculum-evaluaties worden besproken en tot aanbevelingen leiden. Het panel constateert verder dat evaluaties uit het verleden er mede toe hebben geleid dat het curriculum van de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid, en de English track van de bacheloropleiding European Law School zijn aangepast. Ook zijn de recente aanscherpingen van de programma's van de Engelstalige masteropleidingen terug te voeren op eerdere interne evaluaties. Gedurende het bezoek van het panel zijn meer concrete veranderingen en verbeteringen uit het recente verleden benoemd en besproken, die ook terug te leiden zijn tot eerdere evaluaties op blokniveau of op curriculumniveau. Het

pagina 7 van 10 panel constateert dat breed binnen de faculteit een actieve en alerte houding bestaat, gericht op het continue verbeteren van de programma's en dat dit zowel in de specifieke overleggen en via de formele kanalen plaatsvindt als ook in de informele sfeer. Het panel is van oordeel dat de uitkomsten van evaluaties in voldoende mate de basis vormen voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan de realisatie van de streefdoelen.

Het panel is van mening dat vanuit de faculteit veel contact wordt gelegd en interactie bestaat met alumni en het beroepenveld en dat er zeker sprake is van betrokkenheid bij het onderwijs. Tegelijkertijd is het panel van mening dat deze betrokkenheid nog niet zozeer direct gelegen is in/bij de interne kwaliteitszorg. Voor alumni en het beroepenveld kan dit aspect explicieter en meer structureel vormgegeven worden. Op basis van de vele gesprekken met studenten, docenten en alumni, is het panel van mening dat de faculteit het systeem van evaluaties zo heeft ingericht dat docenten en studenten van alle opleidingen actief, frequent en structureel worden betrokken bij de interne kwaliteitszorg. Het panel is van oordeel dat medewerkers, studenten, alumni en het afnemendveld van de bachelor- en masteropleidingen in voldoende mate actief betrokken zijn bij de interne kwaliteitszorg.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'interne kwaliteitszorg' als voldoende.

Resultaten

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Op basis van de bacheloressays die het panel heeft gelezen en beoordeeld, concludeert het panel dat het gerealiseerde niveau van de afgestudeerde voldoende is. Het niveau van de bacheloressays wordt van voldoende kwaliteit bevonden en er zijn geen grote afwijkingen geconstateerd tussen de beoordelingen van het panel en de werkelijke beoordelingen door docenten. Het panel is van oordeel dat de gerealiseerde eindkwalificaties in voldoende mate in overeenstemming zijn met de nagestreefde eindkwalificaties qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.

De faculteit heeft in 2004 bij de verkorte accreditatieprocedure als streefdoel geformuleerd dat 60% van de instroom voldoet aan de vereisten voor de studievoortgangnorm aan het einde van het eerste studiejaar. Het facultaire streefdoel voor het eindrendement is dat 45% van de instroom na vier jaar het bachelordiploma heeft behaald en dat uiteindelijk 50% van de instroom het bachelordiploma behaalt. Met de invoering van het bindend studieadvies is de faculteit vooral geïnteresseerd in het postpropedeutisch rendement van de bacheloropleidingen. De faculteit heeft zichzelf de uitdaging gesteld om ervoor te zorgen dat uiteindelijk 90% van de postpropedeutische studenten de bacheloropleiding met goed gevolg afrondt. Ten aanzien van de bacheloropleiding Fiscaal recht constateert het panel dat de rendementen nog iets achterblijven. Het panel merkt ten aanzien van de streefcijfers voor de bacheloropleidingen op dat ze in de ogen van het panel niet bijzonder ambitieus zijn. Positief vindt het panel dan ook dat, met de instelling van het bindend studieadvies, de ambities van de faculteit zijn opgeschroefd en dat uiteindelijk 90% van de postpropedeutische studenten de bacheloropleiding zou moeten afronden. Tegelijkertijd constateert het panel dat dit streven nog niet gehaald wordt. Het panel waardeert de aandacht en inspanningen van de faculteit om de rendementen van de bacheloropleidingen te verhogen.

pagina 8 van 10 **Aanvullende informatie (e-mail 31 oktober 2011):**

Het panel heeft voor deze opleiding twee scripties beoordeeld. Een scriptie met het cijfer 6-6,5 en een scriptie met het cijfer 8.

Het panel heeft bij het vaststellen van zijn oordeel over dit facet niet alleen gekeken naar de mate waarin de geformuleerde streefcijfers zijn vastgesteld en behaald. Het panel heeft de mate waarin de faculteit maatregelen invoert om het rendement te verbeteren, minstens zo zwaar laten meewegen bij zijn uiteindelijke oordeel. Zo heeft de faculteit in het eerste jaar van de bacheloropleidingen ingezet op een sterkere binding in werkgroepen, zodat er een grotere sociale binding ontstaat. In het tweede blok van het eerste jaar kunnen studenten een self assessment doen, om te onderzoeken hoe het gesteld is met hun motivatie en studievoortgang. Ook is het traject rondom het bacheloressay aangepast. Het panel heeft geconcludeerd dat de faculteit zich bewust is van de lage rendementen en dat zij op diverse manieren actief en structureel maatregelen implementeert om de rendementen te verbeteren. Het panel heeft geconstateerd dat de lage rendementen ook bij de rechtenopleidingen elders in het land een probleem zijn. Het panel meent dat de oorzaak van de lage rendementen niet louter toegewezen kan worden aan de faculteiten; het is een landelijk en zeer complex probleem. Evenals bij andere faculteiten beoordeelt het panel de faculteiten niet louter op de lage rendementen, maar ook op de mate waarin zij haar verantwoordelijkheid neemt en maatregelen implementeert om de rendementen te verbeteren. Dit alles in overweging nemende, heeft het panel vastgesteld dat de faculteit in voldoende mate actief beleid voert om de rendementen te verhogen.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport en de aanvullende informatie weliswaar uiterst matig maar op zich genoegzaam is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden. In elk geval vormen de lage onderwijsrendementen een knellend aandachtspunt voor de opleiding. De NVAO verwacht dan ook maatregelen ter bevordering van het studiesucces. Hierbij weegt mee dat het panel van oordeel is dat de faculteit in voldoende mate actief beleid voert om de rendementen te verhogen.

Niettegenstaande deze kritische kanttekening beoordeelt de NVAO het onderwerp 'resultaten' als voldoende.

pagina 9 van 10 **Besluit:**

Op grond van het voorgaande besluit de NVAO dat accreditatie wordt verleend aan de wobachelor Fiscaal Recht (180 ECTS; variant: voltijd; locatie: Maastricht) van de Universiteit Maastricht te Maastricht. Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van Universiteit Maastricht te Maastricht in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 1 februari 2012 naar voren te brengen. Bij e-mail van 29 februari 2012 heeft het college van bestuur van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen.

Dit besluit treedt in werking op 7 maart 2012 en is van kracht tot en met 6 maart 2018.

Den Haag, 1 maart 2012

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

ba

Guido Langouche
(vicevoorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

pagina 10 van 10 **Bijlage: Overzicht van beoordelingen door het panel**

Onderwerp	Facet	Beoordeling door VBI
		<i>voltijd</i>
1. Doelstellingen	1.1 domeinspecifieke eisen	V
	1.2 niveau bachelor	V
	1.3 oriëntatie wo	V
Beoordeling onderwerp		V
2. Programma	2.1 eisen wo	V
	2.2 relatie doelstellingen – programma	V
	2.3 samenhang programma	G
	2.4 studielast	V
	2.5 instroom	V
	2.6 duur	voldaan
	2.7 afstemming vormgeving en inhoud	G
	2.8 beoordeling en toetsing	V
Beoordeling onderwerp		V
3. Inzet personeel	3.1 eisen wo	V
	3.2 kwantiteit personeel	V
	3.3 kwaliteit personeel	V
Beoordeling onderwerp		V
4. Voorzieningen	4.1 materiële voorzieningen	G
	4.2 studiebegeleiding	V
Beoordeling onderwerp		V
5. Interne kwaliteitszorg	5.1 evaluatie resultaten	G
	5.2 maatregelen tot verbetering	G
	5.3 betrokkenheid medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	V
Beoordeling onderwerp		V
6. Resultaten	6.1 gerealiseerd niveau	V
	6.2 onderwijsrendement	V
Beoordeling onderwerp		V
Eindoordeel		Positief

De facetten krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E), met uitzondering van het facet "Duur" (2.6), waarvoor geldt: "voldaan" of "niet voldaan". De onderwerpen krijgen het oordeel voldoende of onvoldoende